

Дати

КООРДИНАТИ МАЛАНЮКІВСЬКИХ СТУДІЙ

**Євген Маланюк
(автор портрета –
Любомир
Медвідь)**

Всеукраїнська наукова конференція "...Його постать роки одягають у бронзу...", присвячена 120-й річниці від дня народження Євгена Маланюка, відбулася 2-3 листопада 2017 р. у Львівському національному університеті імені Івана Франка. Ректор університету професор В. Мельник у вітальному слові наголосив на націософській та екзистенційній напрузі імперативів Маланюкового Слова, повсякчас непроминальних для України, що й тепер є "Ukraina combatanta", "Ukraina militans".

На конференції велика увага була приділена ідеологічним домінантам Маланюкового універсуму, його естетичним і стилістичним вимірам. Націєцентричні настанови Є. Маланюка-поета й політика в його культурологічних пошуках особливо увиразнились у тезі еллінізму української етнокультури, її стремління до добропрекрасного як специфічної національної риси. Маланюкознавчий концепт "вогню, що не згаса" виступає

ідентифікатором творчої природи митця, що "ціхує" "вулканічну енергію" есеїстики, у поезії також проявляється в її "енергетиці чину", стаючи домінантою стильової палітри.

Наукову актуальність біографічних і текстологічних пошуків підтверджує реконструкція життєтворчого Маланюкового силуету 1920 – 1923 рр. за допомогою віднайденого його псевдоніма "Військовий". Номен концептуалізовано на підставі фактів життєвого і світоглядного воїнства Є. Маланюка, інспірованого до артикуляції власних мистецько-політичних ідей "національного ідеалізму" та "національного романтизму" в той час. Екзистенційні вібрації ліричного героя його ранньої поезії в екзистенційних точках туги, радості, жаху, розуміння, боротьби насичені особистісно-індивідуальними і, що прикметно, національно-історіософськими сенсами.

Історіософія Є. Маланюка під кутом зору пророчих візій розкривається в панорамних і локальних дослідницьких ракурсах, стаючи "ключем розуміння" щодо ментального комплексу малоросійства в українській культурі. Цікаво прозвучали також доповіді про мотиви ностальгії, І. Франка, націєтворення, "Роду і Дому", вярзтва душі в поезії Є. Маланюка; із акцентом на складниках концептосфери Маланюка-мислителя – сарматського міфу, волі, сорому за поневолену Батьківщину, активного минулого, етнопсихологічного. Осмислення того чи того аспекту творчого феномену Є. Маланюка з погляду "Іншого" чи "Інших" на синхронному та діахронному рівнях було типологічно- і генетично-контекстуальним.

Під час роботи круглого столу "Стан і перспективи дослідження сучасного маланюкознавства", який став завершальним, підсумковим акордом конференції, учасники розглянули динаміку розвитку цієї галузі досліджень в Україні від часу здобуття незалежності. Зокрема, у доповіді Л. Скупейка "Поезія Євгена Маланюка на сторінках журналу "Слово і Час" було проаналізовано 24 позиції маланюкіани та зроблено підсумок про певне сповільнення інтересу дослідників до творчості Є. Маланюка (публікації в часописі за останні десять років) та про необхідність системного бібліографування маланюкіани новітньої. Говорилося також про

**Ярослав Гарасим,
Володимир Мельник, Тарас Салига**

Григорій Клочек

непроминальність наукової спадщини Л. Куценка для галузі, важливість таких його праць, як “Dominus Маланюк: тло і постать” (2001), “Князь Духу: Статті про життя і творчість Євгена Маланюка” (2003), “І спомину непроминуча кара...” Євген Маланюк: подорожі Україною 1926 – 1943” (2006), що вже набули статусу раритетів. Було наголошено на майбутніх пошуках маланюкознавства як літературознавчої галузі – текстологічних, едиційних, біографічно-пошукових, бібліографічних та методологічно-інтерпретаційних. Конференція заактуалізувала питання комплектації та видання повного зібрання творів Євгена Маланюка, оскільки поза рамками відомих компендіумів – від поетичних збірок до “Книги спостережень” – залишилося чимало текстів, частково введених у науковий обіг, однак досі маловідомих і невідомих. Серед них статті Є. Маланюка (“Армія й позашкільна освіта”, “Напровесні”, “Перше завдання”, “Замітки про національне мистецтво”, “Боротьба за волю”, “Наддніпрянська еміграція”, “Паки й паки”, “А все-таки – вертисься!”, “Про роль еміграції”, “В темряві федералізму”, “У сусіда”, “Pro domo sua”, “Про динамізм”, “Думки про мистецтво”, “Ідеї й дії”, “Нарешті”, “Про творення української індивідуальності”, “Група “Танк””, “На нових позиціях” тощо) чи навіть та маловідома Маланюкова спадщина, ще 2005 р. введена в обіг зусиллями колективу авторів під орудою Т. Салиги та Л. Куценка (збірник “Євген Маланюк. Повернення: Поезії. Літературознавство. Публіцистика. Щоденники. Листи”), – вірші російською мовою, нотатники, епістолярій та ін. Наголошено, що без уведення в контекст життєтворчості митця та в контекст інтерпретаційний кожний нововіднайдений артефакт маланюкіани буде позбавлений суми тих культурно-історичних сенсів, якими був початково наділений.

На конференції також відбулася презентація двотомного видання “Антологія української критики ХХ ст.” за редакцією В. Дончика (модератор – Н. Єржиківська).

*Ірина Роздольська
м. Львів*

Пропонуємо вашій увазі кілька статей учасників конференції, присвяченої 120-й річниці від дня народження Є. Маланюка.